

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΡΡΕ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ.37249/02)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

28 Απριλίου 2005

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Κορρέ κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε δικαστικό συμβούλιο αποτελούμενο από τους:

Κύριο Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, *πρόεδρο,*

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κυρία F. ΤΥΛΚΕΝΣ,

Κυρία Ε. ΣΤΕΙΝΕΡ,

Κύριο Κ. ΗΑΧΙΥΕΒ,

Κύριο D. ΣΠΙΕΛΜΑΝΝ,

Κύριο S.E. ΤΕΒΕΝΣ, *δικαστές,*

και τον κύριο S. ΝΙΕΛΣΕΝ, *γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 5 Απριλίου 2005,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 37249/02) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, μία υπήκοος της οποίας, η κυρία Δέσποινα Κορρέ («η προσφεύγουσα»), προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 2 Οκτωβρίου 2002 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπείται από τον κ. Λ. Πανούση, δικηγόρο του συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Μ. Απέσσο, σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κύριο Δ. Καλόγηρο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 18 Μαρτίου 2004, το Δικαστήριο κήρυξε την προσφυγή εν μέρει παραδεκτή και αποφάσισε να κοινοποιήσει την αιτίαση την ελκόμενη από την διάρκεια της διαδικασίας στην Κυβέρνηση. Επικαλούμενο το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφάσισε να αποφανθεί ταυτόχρονα επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

4. Η προσφεύγουσα γεννήθηκε το 1937 και είναι κάτοικος Αθηνών.

5. Στις 5 Ιουνίου 1996, η προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών μία αγωγή αποζημίωσης κατά του Νοσοκομειακού Κέντρου «Ανδρέας Συγγρός» που ειδικεύεται στις αφροδίσιες και τις δερματικές παθήσεις και την απασχολούσε ως πλύστρα. Αυτή ζητούσε διάφορα ποσά για μισθούς για την περίοδο από την 1^η Ιανουαρίου 1991 μέχρι τις 18 Μαΐου 1993. Η συζήτηση, η οποία αρχικά ορίστηκε για τις 5 Φεβρουαρίου 1997, αναβλήθηκε μετά από αίτηση του νοσοκομείου. Αυτή έλαβε χώρα την 1^η Δεκεμβρίου 1997.

6. Στις 19 Φεβρουαρίου 1998, το δικαστήριο έκανε δεκτή την αγωγή της (απόφαση αριθ. 140/1998).

7. Στις 16 Ιουνίου 1998, το νοσοκομείο άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής.

8. Στις 28 Ιουνίου 1999, το Εφετείο Αθηνών εξαφάνισε την προσβληθείσα απόφαση για τον λόγο ότι οι αξιώσεις της προσφεύγουσας ήταν παραγεγραμμένες (απόφαση αριθ. 5948/1999). Η απόφαση αυτή καθαρογράφηκε και θεωρήθηκε τον Ιανουάριο του 2001 και καταχωρίστηκε την 1^η Φεβρουαρίου 2001.

9. Στις 15 Μαΐου 2001, η προσφεύγουσα άσκησε αίτηση αναίρεσης.

10. Στις 11 Ιουνίου 2002, ο Άρειος Πάγος αναίρεσε εν μέρει την προσβληθείσα απόφαση και παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Εφετείου (απόφαση αριθ. 1065/2002). Από τον φάκελο δεν προκύπτει ότι η προσφεύγουσα έχει αναλάβει ενέργειες ενώπιον του Εφετείου μέχρι σήμερα.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

11. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας», όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό δικαστηρίου (...) το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

12. Η Κυβέρνηση αποκρούει την θέση αυτή. Ισχυρίζεται ότι η διάρκεια της διαδικασίας δεν ήταν υπερβολική και ότι τα επιληφθέντα δικαστήρια αποφάνθηκαν μέσα σε λογικές προθεσμίες. Υπογραμμίζει ότι η υπόθεση παρουσίαζε μία σχετική πολυπλοκότητα, εξαιτίας του γεγονότος ότι τα δικαστήρια χρειάστηκε να αποφανθούν επί του ζητήματος αν οι αξιώσεις της προσφεύγουσας είχαν παραγραφεί, και ότι οι διάδικοι συνέβαλαν στην παράταση της διάρκειας της προθεσμίας αυτής. Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι η διαφορά δεν παρουσίαζε μεγάλο ενδιαφέρον για την προσφεύγουσα.

13. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 5 Ιουνίου 1996, με την κατάθεση της αγωγής ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και περατώθηκε στις 11 Ιουνίου 2002, με την απόφαση αριθ. 1065/2002 του Αρείου Πάγου. Επομένως διήρκεσε έξι χρόνια και έξι ημέρες για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

A. Επί του παραδεκτού

14. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει εξάλλου ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

15. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών, καθώς και του αντικειμένου της διαφοράς για τον ενδιαφερόμενο (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 30979/96, § 43, CEDH 2000-VII).

16. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Frydlender*).

17. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του

πάνω στο ζήτημα αυτό, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, εν προκειμένω, η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

18. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

19. Η προσφεύγουσα αξιώνει 10.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη.

20. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το αιτούμενο ποσό είναι υπερβολική και ότι η διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε αφ'εαυτής μία επαρκή δίκαιη αποζημίωση. Εναλλακτικά, εκτιμά ότι το ποσό που θα επιδικαστεί στην προσφεύγουσα δεν θα μπορούσε να υπερβεί τα 1.000 ευρώ.

21. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφεύγουσα υπέστη μία βέβαιη ηθική βλάβη. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, της επιδικάζει 1.000 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο.

B. Εξοδα και δικαστική δαπάνη

22. Η προσφεύγουσα ζητεί επίσης 4.250 ευρώ για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου. Δεν προσκομίζει κάποιο τιμολόγιο, αλλά μόνον ένα αναλυτικό σημείωμα εξόδων, δακτυλογραφημένο και υπογεγραμμένο από τον δικηγόρο του, στο οποίο αναγράφεται το ίδιο αυτό ποσό.

23. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το αιτούμενο ποσό είναι υπερβολικό και αδικαιολόγητο. Εκτιμά ότι το ποσό που θα επιδικαστεί για την αιτία αυτή δεν θα μπορούσε να υπερβεί τα 500 ευρώ.

24. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας και της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

25. Εν προκειμένω, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που έχει στη διάθεσή του και των πιο πάνω αναφερομένων κριτηρίων, το Δικαστήριο κρίνει εύλογο να επιδικάσει στην προσφεύγουσα 500 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

26. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

1. *Κηρύσσει*, ομόφωνα, το υπόλοιπο της προσφυγής παραδεκτό.

2. *Αποφαίνεται*, με έξι ψήφους έναντι μιας, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

3. *Αποφαίνεται*, με έξι ψήφους έναντι μιας, ότι:

α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 1.000 (χίλια) ευρώ για ηθική βλάβη και 500 (πεντακόσια) ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο,

β) από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει*, με έξι ψήφους έναντι μιας, το αίτημα δίκαιης αποζημίωσης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 28 Απριλίου 2005 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Søren NIELSEN

Γραμματέας

(υπογραφή)

Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Πρόεδρος

Στην παρούσα απόφαση έχει προσαρτηθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 45 § 2 της Σύμβασης και 74 § 2 του κανονισμού, η έκθεση της μειοψηφήσασας γνώμης του κ. Λουκαΐδη.

L.L.

S.N.

ΜΕΙΟΨΗΦΗΣΑΣΑ ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗ Κ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ

(Μετάφραση)

Λυπούμαι που δεν μπορώ να συναταχθώ με την γνώμη της πλειοψηφίας, σύμφωνα με την οποία υπήρξε εν προκειμένω παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης. Εκτιμώ ότι τα στοιχεία που μας υποβλήθηκαν και που μνημονεύονται στην απόφαση δεν δικαιολογούν μία διαπίστωση παραβίασης.

Στην ίδια υπόθεση, η διαδικασία διήρκεσε έξι χρόνια για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας. Η Κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι η υπόθεση είχε παρουσιάσει μία σχετική πολυπλοκότητα και ότι οι διάδικοι είχαν συμβάλει στην επιμήκυνση της διάρκειας της διαδικασίας. Εξ όσων γνωρίζω, η προσφεύγουσα δεν διέψευσε τον ισχυρισμό αυτό, ο οποίος θα μπορούσε να δικαιολογήσει την αναβολή της εξέτασης της υπόθεσης –η οποία είχε οριστεί αρχικά για τις 5 Φεβρουαρίου 1997- για την 1^η Δεκεμβρίου 1997, αναβολή που μπορεί να δημιούργησε κάποια ανησυχία ως προς την διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του πρωτοδικείου.

Σε κάθε περίπτωση, η υπόθεση άρχισε στις 5 Ιουνίου 1996 και συζητήθηκε την 1^η Δεκεμβρίου 1997, ενώ η απόφαση εκδόθηκε περίπου διόμισυ μήνες μετά την δικάσιμο. Η υπόθεση συνεχίστηκε μετά με μία έφεση που ασκήθηκε στις 16 Ιουνίου 1998 και κρίθηκε στις 28 Ιουνίου 1999. Τέλος, η διαδικασία περατώθηκε με μία απόφαση του Αρείου Πάγου της 11 Ιουνίου 2002, μετά από μία αίτηση αναίρεσης που ασκήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού στις 15 Μαΐου 2001. κάτω

από τις συνθήκες αυτές, δεν πιστεύω ότι η εξέταση της υπόθεσης υπερέβη την «λογική προθεσμία» που επιβάλλεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς, θεωρώ, σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, ότι δεν υπήρξε εν προκειμένω παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.